

ZARZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 4 maja 1957 r.

w sprawie rozszerzenia uprawnień państwowych przedsiębiorstw handlu wewnętrznego.

Na podstawie § 2 zarządzenia nr 379 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1956 r. o rozszerzeniu uprawnień państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych, transportowych, usługowych i obrotu towarowego (Monitor Polski Nr 104, poz. 1199), w celu dostosowania przepisów uchwały nr 704 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1956 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (Monitor Polski z 1956 r. Nr 94, poz. 1047 i z 1957 r. Nr 6, poz. 36) do warunków pracy państwowych przedsiębiorstw handlu wewnętrznego, z uwzględnieniem zasad ustalonych uchwałą nr 94 Rady Ministrów z dnia 14 marca 1957 r. w sprawie trybu opracowania szczegółowych planów handlowo-finansowych handlu wewnętrznego na rok 1957 — zarządza się, co następuje:

§ 1. Uprawnienia wynikające z niniejszego zarządzenia przysługują państwowym przedsiębiorstwom handlu hurtowego, detalicznego, przemysłu gastronomicznego, skupu, spożywczej produkcji uzupełniającej, handlu targowiskowego, reklamy oraz przedsiębiorstwom transportowym w resorcie handlu wewnętrznego.

§ 2. W zakresie planowania i działalności handlowej uprawnia się wymienione w § 1 przedsiębiorstwa do:

- 1) ustalania i zatwierdzania szczegółowych planów handlowo-finansowych we wszystkich wskaźnikach ilościowych i wartościowych opracowanych na podstawie rocznych wskaźników zadań planowych, ustalonych przez jednostkę nadrzędną na podstawie opinii przedsiębiorstwa; wykaz wskaźników zawiera załącznik do niniejszego zarządzenia; ustalone przez jednostkę nadrzędną wskaźniki zadań planowych stanowią podstawę do oceny wyników pracy przedsiębiorstwa;
- 2) zatwierdzania planów operatywnych (kwartalno-miesięcznych) przedsiębiorstwa, opracowanych na podstawie zatwierdzonego planu rocznego i wytycznych jednostki nadrzędnej uwzględniających sezonowość obrotu towarowego;
- 3) ustalania asortymentowych planów zakupu i sprzedaży według potrzeb przedsiębiorstwa na podstawie bezpośrednich umów z dostawcami;

zatwierdzone plany szczegółowe i operatywne przedsiębiorstwo przedstawia do wiadomości jednostce nadrzędnej;

- 4) organizowania produkcji własnej, udzielania zamówień i dokonywania zakupów od producentów rolnych, w zakładach wykonujących produkcję uboczną, od chałupników, rzemieślników, osób wykonujących przemysł domowy i ludowy, w zakładach przemysłu prywatnego — na bieżące potrzeby przedsiębiorstwa, w celu rozszerzenia i urozmaicenia asortymentu towarowego, lub na zlecenie innych przedsiębiorstw;
- 5) ustalania cen towarów pochodzących z zakupu w źródłach wymienionych w pkt 4 w ramach obowiązujących przepisów.

§ 3. W zakresie inwestycji i remontów przysługują państwowym przedsiębiorstwom wymienionym w § 1 uprawnienia do:

- 1) zatwierdzania planów rzeczowo-finansowych inwestycji pozalimitowych finansowanych z:
 - a) osiągniętego zysku i innych środków własnych,
 - b) kredytu obrotowego na poczet przyszłego zysku, w ramach obowiązujących przepisów;
- 2) zatwierdzania planów kapitałnych remontów w ramach limitów finansowych;
- 3) pokrywania w gospodarczo uzasadnionych przypadkach z funduszu amortyzacyjnego, w ramach rocznego planu kapitałnych remontów, kosztów modernizacji maszyn i urządzeń, przeznaczonych do zastąpienia zużytych, jeżeli wymiana tych maszyn i urządzeń jest bardziej uzasadniona niż poddanie ich kapitałnemu remontowi;
- 4) opracowywania rocznych planów inwestycji limitowych na podstawie przyznaných limitów przez inwestora wyższego szczebla i przekraczania ich w przypadkach określonych uchwałą nr 48 Rady Ministrów z dnia 4 lutego 1957 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji limitowych (Monitor Polski Nr 12, poz. 82); dokonywania zmian planu rocznego i opracowywania planów operatywnych w porozumieniu z wykonawcą;

naruszenie limitu robót budowlanych, jak również dokonywanie zmian w tytułach grupy I wymaga uzgodnienia z inwestorem wyższego szczebla;

- 5) zlecenia pracownikom własnym i obcym i opłacania ze środków inwestycyjnych dokumentacji projektowo-kosztorysowej i adaptacji projektów typowych, jeżeli koszt zleconej dokumentacji nie przekracza 10 tysięcy złotych, a wynagrodzenie zleceniobiorcy mieści się w granicach cen obowiązujących państwowe biura projektów pomniejszych przez zastosowanie współczynnika w wysokości 0,5;
- 6) zlecenia własnym i obcym pracownikom sporządzania dokumentacji dla remontów kapitalnych i średnich, wykonywanych przez przedsiębiorstwo systemem gospodarczym, gdy nie ma możliwości wykonania tej dokumentacji przez przedsiębiorstwo we własnym zakresie;
- 7) zatwierdzania projektów technicznych oraz projektów techniczno-roboczych dla inwestycji do wartości ustalonych przez inwestora naczelnego;
- 8) wykonywania inwestycji i kapitalnych remontów we własnym zakresie bądź powierzania ich wykonawstwa w ramach prac zleconych pracownikom własnym i obcym w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych.

§ 4. W zakresie organizacji przedsiębiorstwa, zatrudnienia, płac i spraw finansowych przysługują przedsiębiorstwom wymienionym w § 1 uprawnienia do:

- 1) ustalania szczegółowej organizacji przedsiębiorstwa;
- 2) ustalania zaszeregowania wszystkich pracowników przedsiębiorstwa zgodnie z obowiązującym systemem płac i stawkami, z wyjątkiem dyrektora przedsiębiorstwa, którego uposażenie określa jednostka nadrzędna, oraz zastępców dyrektora i głównego księgowego, których uposażenia określa jednostka nadrzędna w porozumieniu z dyrektorem przedsiębiorstwa;
- 3) zaszeregowania pracowników przedsiębiorstwa w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach do grupy uposażenia bezpośrednio wyższej, niż przewidują odpowiednie przepisy dla danego stanowiska; w odniesieniu do pracowników, których płace zasadnicze są określone skalą rozpiętości wynagrodzenia (od — do) dla danego stanowiska, płaca zasadnicza może być ustalona o 10% wyżej od górnej granicy; w odniesieniu do pracowników wynagradzanych według systemu prowizyjnego w detalu i przemyśle gastronomicznym przyznanie wyższego wynagrodzenia może nastąpić przez zaliczenie pracownika o jedną kategorię wyżej;
przyznawania wybitnym specjalistom wynagrodzeń ryczałtowych; wysokość górnej granicy ryczałtu oraz wykaz stanowisk, którym może być przyznany ryczałt, zostaną ustalone odrębnie;
wyjątkowe ustalenia wynagrodzeń podane w niniejszym punkcie nie mogą być stosowane do pracowników nie posiadających minimum kwalifikacji ustalonego odpowiednimi przepisami dla danego stanowiska pracy;
- 4) wykorzystania zaistniałych oszczędności (względnych) na funduszu płac w następnych okresach danego roku;
- 5) zlecenia w ramach posiadanego bezosobowego funduszu płac pracownikom przedsiębiorstwa i pracownikom obcym wykonania prac doraźnych i okresowych;
- 6) zwiększania za zgodą jednostki nadrzędnej planowanego bezosobowego funduszu płac w każdorazowo ekonomicznie uzasadnionych przypadkach, o ile nakład, na który zostanie zużyty dodatkowy fundusz, był przewidziany w

pozycji kosztów rzeczowych planu zatwierdzonego przez przedsiębiorstwo;

- 7) zwiększania funduszu płac ponad zadania ustalone przez jednostkę nadrzędną o wpływy wniesione przez konsumentów, jak i odbiorców za koszty dodatkowo świadczonych usług;
- 8) ustalania norm pracy w okresie uruchamiania nowego asortymentu;
- 9) wypłacania w uzasadnionych przypadkach pracownikom przedsiębiorstwa zaliczki na poczet wynagrodzenia do wysokości 10-dniowego zarobku, podlegającej potrąceniu przy wypłacie ostatecznie obliczonych zarobków za dany miesiąc;
- 10) odpisywania na podstawie protokołów komisji:
 - a) kwot nie zawinionych niedoborów w składnikach środków obrotowych,
 - b) kwot utraty wartości towarów i materiałów w przypadkach nie zawinionych przez pracowników;
- 11) dokonywania podziału norm ubytku naturalnego między osoby materialnie odpowiedzialne w przypadkach, gdy za towary przechowywane w magazynie podręcznym odpowiedzialna jest inna osoba niż za towary w sklepie;
- 12) umarzania należności nieściągalnych z tytułu niedoborów mienia bez względu na wysokość sumy przy zachowaniu pozostałych warunków ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 maja 1956 r. w sprawie określenia zasad i trybu oraz organów właściwych do wydawania decyzji o umarzaniu oraz o udzielaniu ulg w spłaceniu należności przysługujących jednostkom budżetowym oraz państwowym instytucjom, przedsiębiorstwom i bankom (Dz. U. Nr 17, poz. 93);
- 13) odraczania zapłaty i rozkładania na raty należności z tytułu niedoborów mienia, bez względu na wysokość sumy, na okres do lat 2, o ile w ten sposób osiąga się szybszą windykację należności.

§ 5. W pozostałych dziedzinach przysługują przedsiębiorstwom wymienionym w § 1 uprawnienia do:

- 1) sprzedawania przedsiębiorstwom państwowym zbędnych materiałów i przedmiotów nietrwających, jeżeli właściwa jednostka organizacyjna zbytu nie nabyła ich bądź nie wskazała nabywcy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie;
w razie gdy wartość ich przekracza 10 tys. zł, sprzedaży dokonuje się w drodze przetargu;
- 2) w razie niemożności sprzedaży przedsiębiorstwom państwowym (pkt 1) przedsiębiorstwo może sprzedać zbędne materiały i przedmioty nietrwające spółdzielniom, rzemieślnikom bądź osobom prywatnym; decyzja co do sprzedaży powinna być ustalona komisyjnie i sprzedaż powinna być przeprowadzona w drodze przetargu;
- 3) rozporządzania zbędnymi maszynami i innymi przedmiotami urządzenia trwałego zgodnie z obowiązującymi w tym przedmiocie przepisami;
- 4) nieodpłatnego przekazywania organizacjom społecznym i związkowym drobnych przedmiotów wyposażenia przedsiębiorstwa oraz świadczenia drobnych usług w porozumieniu z czynnikiem społecznym;
- 5) zawierania umów ze spółdzielniami i rzemieślnikami o wykonanie prac dotyczących zaopatrzenia materiałowego przedsiębiorstwa na warunkach dogodnych dla przedsiębiorstwa;
- 6) dokonywania w zakresie zaopatrzenia materiałowego zakupu w spółdzielniach, jednostkach gospodarki nie uspo-

lecznionej i u osób prywatnych w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych;

7) wypłacania osobom prywatnym z tytułu dostaw i usług w zakresie zaopatrzenia materiałowego jednorazowo kwot w gotówce do wysokości 3 tysięcy złotych.

§ 6. Dyrektorzy przedsiębiorstw, o których mowa w § 1, mogą przekazać w całości lub w części uprawnienia nadane

niniejszym zarządzeniem podległym im jednostkom działającym na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1957 r.

Minister Handlu Wewnętrznego: M. Minor

Załącznik do zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 4 maja 1957 r. (poz. 253).

WYKAZ ROCZNYCH WSKAŹNIKÓW ZADAŃ PLANOWYCH USTALONYCH DLA PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEZ JEDNOSTKĘ NADRZĘDNĄ

I

1. Dla przedsiębiorstw handlu detalicznego i przemysłu gastronomicznego:

- 1) wartość obrotów ogółem,
- 2) wartość masy towarowej scentralizowanej,
- 3) ilość masy towarowej scentralizowanej w podstawowych grupach towarowych,
- 4) fundusz płac ogółem (łącznie fundusz płac osobowy, bezosobowy, prowizja), w tym:
 - a) osobowy fundusz płac pracowników administracyjno-biurowych,
 - b) zatrudnienie i osobowy fundusz płac pracowników sklepowych w przedsiębiorstwach handlu detalicznego, a grupy eksploatacyjnej w przedsiębiorstwach przemysłu gastronomicznego,
- 5) wpłata zysku do budżetu (bądź wysokość dotacji na pokrycie strat),
- 6) limit inwestycyjny,
- 7) limit finansowy na kapitalne remonty.

2. Dla przedsiębiorstw handlu hurtowego (zbytu):

- 1) bilans towarowy w podstawowych grupach towarowych w ujęciu ilościowym,
- 2) wartość i ilość masy towarowej scentralizowanej do sprzedaży na zaopatrzenie rynku,
- 3) ilość i wartość dostaw scentralizowanej masy towarowej z podaniem dostawców,
- 4) fundusz płac ogółem (osobowy i bezosobowy łącznie), w tym osobowy fundusz płac pracowników administracyjno-biurowych,
- 5) wpłata zysku do budżetu (bądź wysokość dotacji na pokrycie strat),
- 6) limit inwestycyjny,
- 7) limit finansowy na kapitalne remonty.

3. Dla przedsiębiorstw skupu:

- 1) wielkość skupu w podstawowych grupach towarowych,
- 2) bilans towarowy w podstawowych grupach towarowych z wyszczególnieniem głównych kierunków rozchodu,
- 3) wartość sprzedaży artykułów skupionych oraz
- 4) wskaźniki wymienione w ust. 2 pkt 4—7.

4. Dla przedsiębiorstw handlu targowiskowego:

- 1) wartość usług ogółem oraz
- 2) wskaźniki wymienione w ust. 2 pkt 4—7.

5. Dla przedsiębiorstwa reklamy:

- 1) wartość usług ogółem oraz
- 2) wskaźniki wymienione w ust. 2 pkt 4—7.

6. Dla przedsiębiorstw spożywczej produkcji uzupełniającej (przedsiębiorstwa garmazeryjne itp.):

- 1) wartość sprzedaży w cenach zbytu oraz
- 2) wskaźniki wymienione w ust. 2 pkt 4—7.

7. Dla przedsiębiorstw transportowych handlu wewnętrznego:

- 1) wielkość przewozów w tonach,
- 2) współczynnik gotowości technicznej taboru oraz
- 3) wskaźniki wymienione w ust. 2 pkt 4—7.

II

Dla przedsiębiorstw utrzymujących straż przemysłową jednostka nadrzędna wyodrębnia we wskaźniku „fundusz płac ogółem” — zatrudnienie i osobowy fundusz płac pracowników straży przemysłowej.

Wskaźniki w zakresie masy towarowej, niezależnie od tego, czy są ustalone na szczeblu centralnym, czy terenowym, stanowią jedynie uprawnienie do zawierania umowy o dostawę, natomiast nie mogą stanowić podstawy do narzucania towarów, których przedsiębiorstwo ze względu na zapotrzebowanie ludności nie może zakupić. Natomiast zawarta umowa lub uzgodnienie jest wiążące dla obu stron.